

ingediend op **973** (2021-2022) – Nr. 1
20 oktober 2021 (2021-2022)

Motie

van Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans,
Kristof Slagmulder en Chris Janssens

tot besluit van het op 20 oktober 2021
in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat
over het lerarentekort in Vlaanderen

Het Vlaams Parlement,

- gehoord het actualiteitsdebat;
- gehoord het antwoord van Vlaams minister Ben Weyts;
- overwegende:
 - 1° de huidige globale tekorten aan inzetbare leraren binnen het Vlaamse onderwijs op korte termijn, wat blijkt uit zowel het erg sterk gestegen aantal VDAB-vacatures en de noodkreet van vele directieleden die deze niet ingevuld krijgen;
 - 2° de longitudinaal fel gedaalde inschrijvingscijfers binnen de lerarenopleidingen in het hoger onderwijs;
 - 3° het grote aandeel startende leraren dat binnen de vijf jaar na aantreden het onderwijs al verlaat;
 - 4° de te beperkte werkzekerheid voor jonge leraren binnen de stelsels van TABD (tijdelijke aanstelling van beperkte duur) en TADD (tijdelijke aanstelling van doorlopende duur) en het naar de maatstaven van de huidige, meer flexibel wordende arbeidsmarkt te rigide benoemingsstelsel;
 - 5° de te beperkte aantrekking van zij-instromers in het lerarenberoep;
 - 6° de slechter wordende werkomstandigheden voor het onderwijspersoneel en de hiermee gepaarde hoge uitval vanwege burn-out en andere mentale en psychosociale problemen, onder meer als gevolg van de hoge administratieve planlast en het slechte disciplinaire klimaat in vele (concentratie)scholen;
 - 7° de onaantrekkelijkheid van de vlakke loopbaan binnen het onderwijs die de job van leraar minder uitdagend maakt voor high potentials;
 - 8° de verdere structurele nood aan het aantrekken van sterke profielen richting het onderwijs om de uit internationaal onderzoek aangetoonde kwaliteitsdaling binnen het Vlaamse onderwijs te doen keren;
 - 9° deze dalende onderwijskwaliteit die ook als een vicieuze cirkel werkt voor de onaantrekkelijkheid van het lerarenberoep, aangezien door deze daling vele onderwijssegmenten minder interessante jobopportunities vormen voor deze sterke profielen;
- vraagt de Vlaamse Regering op korte termijn:
 - 1° de door de minister van Onderwijs aangekondigde besparingen vanwege het schrappen of uitstellen van bepaalde toekomstige beleidsimpulsen op te heffen en deze fondsen aan te wenden voor extra maatregelen die het lerarentekort moeten milderen;
 - 2° de maatregelen uit onderwijs-cao XII die leraren uit de klas halen en dus vrijstellen van een deel van hun lesopdracht om andere pedagogische taken uit te voeren om hold te zetten en de maatregelen met betrekking tot vrijstellingen in het kader van syndicale opdrachten te schrappen;
 - 3° de inzetbaarheid van het lerarenplatform voor het basisonderwijs opnieuw te vergroten zodat er meer vte's binnen dit kader kunnen aangesteld worden waardoor deze poule minder snel uitgeput wordt en meer jonge leraren jobzekerheid krijgen, alsook het schrappen van het lerarenplatform secundair onderwijs te herevalueren in het licht van de huidige noden binnen dit onderwijssegment;

- 4° de anciënniteit die door zij-instromers kan meegenomen worden voor de berekening van hun loon (die nu op maximum 10 jaar ligt voor praktische vakken en op maximum 8 jaar voor bepaalde algemene knelpuntvakken) uit te breiden naar alle vakken en die anciënniteit voor de knelpuntvakken snel en aanzienlijk te verhogen, opdat gekwalificeerde professionals met lange ervaring die nu in de privésector werkzaam zijn een grotere financiële impuls krijgen, teneinde de hier bestaande loonkloof te milderen;
 - 5° leraren die een groter volume willen lesgeven dan hun eigenlijke lesopdracht alsook gepensioneerde leraren onbeperkt te laten bijverdienen als leraar en de hierbij bestaande decretale en wettelijke hinderpalen op te heffen, onder meer in overleg met de federale minister van Pensioenen;
 - 6° prioritair werk te maken van een onderwijsklimaat waarbij leerkrachten zich kunnen focussen op het lesgebeuren zonder extra planlast en met extra mogelijkheden om de orde op school te bewaren (bijvoorbeeld door de snellere mogelijkheid tot uitschoolzetting van leerlingen met ernstige gedragsproblemen);
 - 7° beleidsgericht onderwijsonderzoek in te stellen inzake de achtergrond, redenen en motieven van jonge en/of beginnende leraren die binnen het bestek van vijf jaar na aantreden uit het lerarenberoep stappen en na te gaan welke oplossingen hieraan tegemoet kunnen komen;
 - 8° het imago van het lerarenberoep te verbeteren door versnelde inzet van de door de minister beloofde campagne en de versnelde aanstelling van de in het regeerakkoord aangekondigde onderwijsambassadeur die als gezicht van de onderwijssector de vele uitdagingen aangaat en mee oplossingen zoekt;
- vraagt de Vlaamse Regering richting langere termijn:
- 9° scholen te versterken in hun hr-beleid door hen voldoende beleids ondersteuning en professionalisering op dit vlak aan te bieden;
 - 10° naast de in het regeerakkoord vermelde huidige plannen inzake het instellen van een verplichte bindende toelatingsproef voor kandidaat-studenten bij de lerarenopleidingen in het Vlaamse hoger onderwijs, daar ook meer in te zetten op omkadering voor de studenten en op professionalisering van de lerarenopleiders en hierbij in samenspraak met de lerarenopleidingen en andere relevante betrokkenen de pistes tot een herziening van hun financieringsstelsel te verkennen;
 - 11° verdere inspanningen te doen inzake professionalisering bij de aanvang van het lerarenberoep alsook inzake aanvangsbegeleiding, en de kwaliteit ervan te monitoren;
 - 12° meer flexibiliteit toe te laten binnen bepaalde verlofstelsels (bijvoorbeeld ouderschapsverlof) waardoor onderwijspersoneelsleden die dat wensen binnen deze stelsels makkelijker nog deeltijds kunnen werken in plaats van volledig uit klas gehaald worden;
 - 13° het makkelijker te maken om te switchen tussen het onderwijs en een andere sector, en de hierbij bestaande decretale hinderpalen weg te nemen aangezien een grotere inzet op hybride leraren meer mensen uit die andere sectoren richting het onderwijs kan doen trekken;
 - 14° beleidsgericht onderwijsonderzoek in te stellen inzake een implementatie van een meer doortastende hervorming van het benoemingsstelsel richting een meer eigentijds en flexibeler model dat enerzijds jonge leraren doorgroeikansen geeft alsook directies voldoende ademruimte geeft om leraren aan te werven die passen bij het pedagogische project van de school, maar ook meer ervaren leraren voldoende beschermt tegen mogelijke willekeur;

- 15° met de onderwijsverstrekkers, sociale partners en andere relevante stakeholders binnen het onderwijsveld verkennend overleg te starten inzake de wenselijkheid, werkbaarheid en betaalbaarheid van een andere invulling van het lerarenberoep waarbij er meer geëvolueerd wordt richting een schoolopdracht in plaats van een pure lesopdracht;
- 16° te zorgen voor een globaal actieplan om sterke lerarenprofielen aan te trekken richting het onderwijs.

Roosmarijn BECKERS
Jan LAEREMANS
Kristof SLAGMULDER
Chris JANSSENS